

Ascultând povestea lui Emanuel

Emanuel, un băiat de 6 ani, de etnie romă, stă la masă și desenează portretul mamei lui. Conturează cu grijă părul mamei, apoi liniile corpului. Își alege cu precizie creioanele în așa fel încât culorile să se potrivească la îmbrăcăminte de parcă ar fi potrivite după număr. Verde crud pentru cardigan. Albastru pentru fusta de blugi. Maro pentru helancă. Se uită în sus, își privește mama la intervale de câteva minute, pentru a verifica asemănarea și zâmbește cu satisfacție. Este evident că este un observator pasionat. Este concentrat și calm.

Dar el n-a fost mereu așa, explică mama. Când era mai mic, deseori avea o privire confuză. Avea câțiva prieteni prin vecini și asta ar fi dus la frustrare. Părinții au fost îngrijorați de faptul că băiatul lor nu va putea merge la școală de vreme ce are probleme de acomodare. Aceasta a fost înainte ca ei să descopere, cu ajutorul unei organizații neguvernamentale locale, că prezintă surditate în proporție de 80%. Deodată, confuzia și frustrarea au fost înțelese. Emanuel nu putea auzi și nu era în măsură să comunice, iar acest lucru a provocat părinților săi o mare îngrijorare.

Romii formează populația minoritară cea mai mare din Europa și ei s-au confruntat, pe parcursul mai multor generații, cu discriminarea socială și instituțională. În regiunea Europei Centrale și de Est există un procent estimat de 3.7 milioane de romi, din care aproximativ 46 % sunt copii. Familiile de romi se confruntă cu o serie de provocări pentru a se asigura că nevoile de bază și drepturile copiilor lor sunt respectate. Cei mai mulți romi trăiesc în așezări la care nu ajung servicii de sănătate, educație și servicii sociale. Familiile ajung deseori sub pragul sărăciei și trăiesc la marginea societății.

Când se pune problema să întrerupem cercul vicios al sărăciei, una dintre cele mai mari provocări ține de educație și de siguranța că toți copiii își pot exercita dreptul de a urma școlii care întruchiează valorile de echitate și incluziune. Statisticile arată că, în timp ce mulți copii de etnie romă se înscriu în școală, puțini își continuă educația după școala primară. De fapt, în fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, mai puțin de jumătate din cele 63 de procente din copii de etnie romă care intră în școala primară reușesc să o încheie. Cifrele sunt similare pentru țările din Sudul și Estul Europei. Mai puțin de unul din patru copii de etnie romă din regiune participă la un program de învățare timpurie organizat înainte de intrarea în școală. Experții sunt de acord că această lipsă de pregătire pentru școală reprezintă unul dintre motivele principale care duc la un număr mai mic de înscrieri și la o rată mai ridicată de abandon în rândul copiilor de etnie romă.

ROMA GOOD START INITIATIVE

This project is funded by the European Union

Emanuel și familia lui locuiesc în Topaana, o așezare de romi din Skopje, capitala fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. Cărare îngustă care duce la casa lor coboară ușor în panta și este alcătuită din straturi de beton. Canalizarea se prelinge în aval într-un jgheab deschis. Multe dintre casele din cartier nu au nici instalații sanitare adecvate, nici electricitate. Mărimea caselor variază de la cele cu patru pereți, la cele cu două etaje din cărămidă, la barăci nu mai mari decât un camion. Curțile sunt decorate cu șiruri colorate de îmbrăcăminte pentru copii, întinsă la uscat. Casa părinților lui Emanuel este caldă și primitoare. Pereții camerei din față, cameră curată și ordonată, sunt vopsiți în galben pal. "Toate lucrurile au început să se schimbe când i-am întâlnit pe cei de la *Sumnal* și am început să-l ducem pe Emanuel la centru," explică mama.

Sumnal (Romani pentru 'lume') este un ONG local fondat de un grup de cetățeni implicați și dedicați pentru a schimba realitatea crudă cu care se confruntă mulți copii din comunitățile de romi. Scopul lor este să îmbunătățească viața și standardele de viață ale copiilor din comunitate prin educație. *Sumnal* sustine un centru în comunitate, centru care oferă totul: de la grupurile de învățare timpurie, ajutor la rezolvarea temelor, vizite la domiciliu, educație pentru sănătate și până la alfabetizare. *Sumnal* a devenit un centru de informare în așezare. De la deschiderea centrului în 2004, media ratei frecvenței elevilor romi care frecventează *Sumnal* a crescut cu 40% și numărul de elevi de gimnaziu a sărit de la zero la aproape treizeci. Se mândresc cu pregătirea tuturor copiilor lor pentru școală, pentru a lupta, în primul rând, împotriva status quo-ului. *Sumnal* este un loc unde oricine se poate simți acasă.

Pe parcursul ultimilor doi ani, *Sumnal* a devenit parte zilnică din viața lui Emanuel. El merge acolo, atât singur, cât și cu părinții. Cu ajutorul organizației *Sumnal* au fost capabili să completeze documentele necesare și să găsească finanțare pentru a obține un aparat auditiv pentru Emanuel. Atunci a început învățarea. "Am văzut o schimbare imensă în comportamentul lui", ne-a spus Afrodita Rakipovska, specialist în educație timpurie în cadrul *Sumnal*. "Obişnuia să fie atât de rușinos și retras. Acum îi place să se joace, și și-a făcut mulți prieteni pentru că este amuzant. Vine aici aproape în fiecare zi pentru a studia. El este pregătit pentru a avea succes la școală."

Sprrijinirea copiilor aflați în aceste stadii timpurii dă cele mai mari rezultate și este cheia pentru educația incluzivă. Suntem sursă de inspirație pentru ca toți copiii noștri să fie elevi buni", adaugă Rakipovska. Studiile arată că în fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei 98% dintre copiii romi, care au fost la grădiniță, au absolvit școala primară. În comparație, mai puțin de jumătate din elevii de etnie romă care nu merg la grădiniță, termină școala primară. Situația este și mai rea pentru fetele de etnie romă, care abandonează școala de cele mai multe ori mai devreme decât băieții.

UNICEF lucrează împreună cu parteneri locali ca *Sumnal* pentru a realiza un sistem de educație incluzivă, prin care pledează pentru reforme educaționale în întreaga regiune. Este dovedit faptul ca accesul copiilor la educație, cât mai curând posibil, este o modalitate eficientă de a sprijini dezvoltarea lor și de a li se oferi o sansa mare de a evada din cercul vicios al sărăciei. Spargerea barierelor din calea educației merge dincolo de școlarizare și include factorii sociali, economici și politici. Modelul *Sumnal* de implicare în comunitate ajută la legarea tuturor acestor elemente. Prin educarea comunității dau glas copiilor romi și familiilor acestora.

Înapoi la casa lui Emanuel; pasărea lui colorată este amintirea vremurilor de mult apuse. Când Emanuel se simtea frustrat, aceasta pasăre era singura alinare. El deschide atent colivia și bagă încet mâna înăuntru. La început, pasărea dă din aripi, apoi se așează pe degetul lui Emanuel și începe să cânte. Pe chipul lui apare un zâmbet larg. Este captivat. Mama, care stă lângă el, îl bate ușor pe spate, cu blandete, și îi spune: "E timpul pentru școală." Emanuel se ridică și mama îl ajută să-și pună rucsacul. Ea stă în ușă, își ia rămas bun, în timp ce tatăl îl ia de mână și împreună pleacă spre școală. Emanuel este gata pentru clasa I și este unul dintre cei mai buni copii din grupa lui de la grădiniță.

Povestea a fost cercetată și scrisă de către Sonja Miokovic din partea UNICEF
UNICEF photos by Sonja Miokovic.